TOEZEGGING COMMISSIE ALGEMENE ZAKEN 22 FEBRUARI 2022
Verstedelijkingsakkoord SGE

In de vergadering van de commissie Algemene Zaken van 22 februari 2022 heeft burgemeester Van Bree de volgende toezegging gedaan: In een mededeling over een gesprek met ASML geeft de burgemeester aan dat er in het Stedelijk Gebied Eindhoven een nota Verstedelijking wordt opgesteld. Hij zegt toe schriftelijk aan te geven wanneer deze nota naar de raad komt en hoe de raad daar bij betrokken wordt.

REACTIE
In de regio staan we voor een grote opgave met betrekking tot woningbouw, bedrijvigheid en mobiliteit. Om afspraken hierover te maken is de afgelopen periode door het Stedelijk Gebied Eindhoven, provincie en het rijk gewerkt aan een Verstedelijkingsakkoord. Hierin wordt vastgelegd hoe we als regio gaan verstedelijken, welke mobiliteit en infrastructuur daarbij hoort en aan welke andere randvoorwaarden deze ontwikkelingen moeten voldoen (groen en water, gezondheid, klimaat, welzijn, energie, etc.). In februari is het visiedeel van het Verstedelijkingsakkoord door de colleges van de 9 gemeenten van het SGE omarmd. Eind juni zal het Verstedelijkingsakkoord inclusief het afsprakendeel in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving door rijk, provincie en regio worden ondertekend. De gemeenteraden zullen na ondertekening middels (vermoedelijk) een raadsinformatiebrief op de hoogte worden gesteld.

In bijgevoegde raadsinformatiebrief van februari jl. kunt u meer lezen over het Verstedelijkingsakkoord.

Geldrop-Mierlo

Raadsinformatiebrief

Geldrop	1 februari 2022	*onderwerp*	Raadsinformatiebrief Hoofdlijn Verstedelijkingsakkoord Stedelijk Gebied Eindhoven
		registratienr	1081740

Beste leden van de raad van de gemeente Geldrop-Mierlo,

Inleiding
Als Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) doen we het goed. De economie in de Brainport groeit snel, de trek naar de stad gaat onverminderd door, met een groeiende behoefte aan verdere verstedelijking als gevolg. De aantrekkelijkheid van de regio leidt dan ook tot kansen en uitdagingen. Wil de Brainport zich blijven ontwikkelen en internationaal concurrerend blijven, dan zullen we op allerlei fronten keuzes moeten maken en investeren. Een schaalsprong in verstedelijking is nodig om door te ontwikkelen naar een slim, gezond en inclusief stedelijk gebied voor al onze inwoners. Dit betekent dat opgaven in de regio in samenhang bekeken moeten worden; verstedelijken kan niet zonder een geëigend mobiliteitssysteem. Het versterken van de groene structuren (landschappelijk en binnenstedelijk), het waarborgen van de unieke dorpse en landschappelijke kwaliteiten van de regio ('city of villages') en het inzetten op gezondheid, water, klimaatadaptatie en energietransitie, zijn belangrijke opgaven die bij het verstedelijken van onze regio horen, evenals het betaalbaar houden van de woningmarkt en het sociaal en fysiek verduurzamen van bestaande wijken. Een integrale benadering om te ontwikkelen naar een toekomstbestendige en onderscheidende regio is noodzakelijk.

Deze integrale opgave/ambitie komt niet uit de lucht vallen. Op verschillende vlakken en niveaus zijn beleid, visies en strategieën gemaakt. Om gezamenlijk tot een beeld te komen over de aard en omvang van de verstedelijkings- en bereikbaarheidsopgave besloten het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Eindhoven eind 2019 tot het starten van een *MIRT-onderzoek naar Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainport*, waar het SGE ook bij betrokken is. MIRT staat voor: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. In november 2020 is het MIRT-onderzoek afgerond. Hierin is de regionale verstedelijkings- en bereikbaarheidsopgave tot 2040 uitgewerkt.[1] In dit onderzoek wordt uitgegaan van de regionale opgave van 62.000 woningen (zoals in 2019 afgesproken in de Woondeal) én 72.000 arbeidsplaatsen tot 2040 in het SGE.

[1] Het MIRT onderzoek is opgesteld iom Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Ministerie van Binnenlandse Zaken, Provincie Noord-Brabant, bestuurders uit de regio en vertegenwoordigers van kennisinstellingen en bedrijfsleven. Zie https://www.smartwayz.nl/nl/de-opgaven/mirt-onderzoek-brainportregio/ voor alle stukken behorende bij dit onderzoek.

Tijdens het jaarlijks terugkerende bestuurlijk overleg tussen Rijk en regio over de grote opgaven op het gebied van ruimte en infrastructuur (het 'BO MIRT') zijn eind 2020 op basis van dit onderzoek vervolgafspraken gemaakt. Eén van die afspraken is het opstellen en ondertekenen van een *Verstedelijkingsakkoord* tussen de gemeenten van het SGE, de provincie Noord-Brabant (samen 'de regio') en het Rijk.

Inmiddels is het *visiedeel, de hoofdlijn*, van het Verstedelijkingsakkoord afgerond, met deze Raadsinformatiebrief wordt u hierover geïnformeerd. Het vervolg is het *concretiseren van afspraken* met het Rijk en deze te bekrachtigen als gezamenlijk gedeelde ambitie voor de toekomst van deze regio.

Samenvatting
Het afgelopen jaar hebben Rijk, provincie en SGE-gemeenten intensief samengewerkt om de 'verstedelijkingsstrategie', zoals opgenomen in het MIRT-onderzoek, verder uit te werken in een regionale visie met bijbehorende afspraken tussen Rijk, provincie en regio: het verstedelijkingsakkoord SGE. In dit Verstedelijkingsakkoord wordt programmatisch de woon- en werkopgave van de regio uitgewerkt, inclusief de randvoorwaarden die nodig zijn deze verstedelijkingsopgave te realiseren. Hierbij gaat het onder andere om energie, groen, water, landschap, voorzieningen en de sociaal maatschappelijke opgaven.

Het uiteindelijke Verstedelijkingsakkoord SGE zal dienen als afspraak tussen regio en rijk om deze integrale opgave gezamenlijk te realiseren. Het college heeft, vooruitlopend op het definitieve akkoord, de hoofdlijn van dit akkoord in haar vergadering van 01-02-2022 omarmd. Deze hoofdlijn is ook op 9 december 2021 besproken en omarmd tijdens de Programmaraad SmartwayZ.NL, waar SGE, provincie en rijk in zijn vertegenwoordigd.

De hoofdlijn van het verstedelijkingsakkoord vormt de basis voor concrete afspraken tussen de betrokken partijen. Om tot deze afspraken te komen met onder andere het Rijk, moest de afgelopen maanden eerst de kabinetsformatie worden afgewacht. Nu er een kabinet is geïnstalleerd, wordt daarop verder door gepakt.

Visiedeel
In de bijlage treft u een samenvatting van de door partijen omarmde hoofdlijn van het Verstedelijkingsakkoord SGE aan, het visiegedeelte. Dit is opgebouwd uit verschillende principes voor Verstedelijking, waarmee de integrale opgave voor de regio wordt geschetst:

- Stad maken: Sprong in verstedelijking Eindhoven en Helmond
- Hart maken: Verdichten rond OV-knopen en assen
- Wonen in het groen: Vitale kernen en afronding majeure uitleglocaties
- Brainport Eindhoven als slimme economische topregio
- Mobiliteitstransitie is nodig om in beweging te blijven
- Gezond leven in het landschap van de toekomst

De principes vormen de basis voor de concrete afspraken die in het Verstedelijkingsakkoord komen te staan. Niet alleen het MIRT onderzoek 2020, maar ook andere bestaande documenten zoals de Nationale, Provinciale en gemeentelijke omgevingsvisie, het MIRT onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainportregio, de Integrale Strategie Ruimte MRE, de Visie op Wonen SGE, het Ruimtelijk programma

SGE, de Woondeal SGE en het Ontwikkelperspectief Centrum Eindhoven liggen hier aan de basis. Zo ook het nieuwe Afsprakenkader Wonen. Deze actualisatie van de regionale afstemming van de woningbouwprogrammering wordt op 7 februari 2022 in uw raadsvergadering behandeld. Tevens is er op 23 februari a.s. een informatieavond rondom het thema Wonen. Het Afsprakenkader Wonen is een bouwsteen voor het Verstedelijkingsakkoord geweest.

Het Verstedelijkingsakkoord vervangt geen bestaand beleid, visies of strategieën, maar is een set van afspraken tussen partijen ten behoeve van de uitvoering ervan. Ook bestaande afspraken worden er niet door overruled. Het Verstedelijkingsakkoord zal periodiek worden herijkt.

Geldrop-Mierlo
Voor de gemeente Geldrop-Mierlo zijn, aansluitend op de versterking van het centrum van Geldrop, twee specifieke opgaven benoemd: het versterken van het stationsgebied (deels deel uitmakend van de Woningbouwimpuls) en het ontsluiten van het station middels een radiale verbinding vanuit Eindhoven naar Geldrop (HOV-lijn). Enerzijds wordt daarmee de mobiliteitstransitie bevorderd, anderzijds wordt het te verdichten gebied beter ontsloten. De opgave gaat verder dan alleen verdichten en ontsluiten. Het gaat ook om het veraangenamen van de openbare ruimte, het verbeteren van de bereikbaarheid, het vinden van goede parkeeroplossingen en klimaatadaptie.

Beide opgaven sluiten goed aan bij de hooflijnen van de Omgevingsvisie (Duurzaam verbonden in het netwerk en Een stralend middelpunt).

Vervolgstappen
De nu 'omarmde' hoofdlijn dient als basis voor de verdere (concrete) afspraken met de verschillende partners om de verstedelijkingsopgave én de randvoorwaardelijke investeringen te kunnen realiseren. Wanneer het Verstedelijkingsakkoord SGE definitief is wordt dit ondertekend tijdens het Bestuurlijk Overleg MIRT of het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving.[2] De precieze datum van deze Bestuurlijke Overleggen wordt nog bepaald.

Gevolgen
Met het omarmen van de hoofdlijn van het Verstedelijkingsakkoord SGE gaat de gemeente Geldrop-Mierlo nog geen financiële of personele verplichtingen aan. Het is echter wel te verwachten dat in het uiteindelijke akkoord afspraken worden gemaakt waar dat wel het geval zal zijn. Daarbij zal altijd het voorbehoud gelden dat uw raad ook de benodigde middelen beschikbaar moet stellen. U zal dit jaar geïnformeerd worden over het definitieve Verstedelijkingsakkoord, inclusief de afspraken. Vervolgens zal, waar het Geldrop-Mierlo raakt, de uitvoering van de afspraken eveneens aan u worden voorgelegd.

[2] In het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) van het ministerie van I&W zijn rijksprojecten en rijksprogramma's opgenomen, waarmee gewerkt wordt aan de ruimtelijke inrichting van Nederland. Om dit bestuurlijk te faciliteren is er elk voorjaar een Bestuurlijk Overleg Leefomgeving onder regie van de minister van BZK en elk najaar een bestuurlijk overleg MIRT (BO MIRT) in de verschillende regio's, waaronder het landsdeel Zuid (Brabant en Limburg). De Tweede Kamer wordt per brief geïnformeerd over de uitkomsten van de Bestuurlijke Overleggen.

Communicatie
Na besluitvorming danwel ondertekening van het definitieve Verstedelijkingsakkoord SGE, zal er vanuit de samenwerking zorg worden gedragen voor een persbericht en/of gesprek en informatie aan de raden.

Bijlagen
1. Samenvatting hoofdlijn Verstedelijkingsakkoord SGE

Burgemeester en wethouders van Geldrop-Mierlo,
secretaris, burgemeester,

N.J.H. Scheltens J.C.J. van Bree